

Det Stockholmske Blodbad 1520¹

4. november 1520 lod den danske konge, Christian 2. (1481-1559; konge 1513-23), sig hylde og krone som arvekonge af Sverige. Få dage efter den festlige kroning blev 82 af kongens modstandere henrettet i Stockholm den 8. og 9. november. Denne blodige begivenhed er siden blevet kaldt *Det Stockholmske Blodbad* og skaffede i øvrigt Christian 2. øgenavnet *Christian Tyran* i Sverige. Henrettelserne havde ikke den virkning, som Christian havde tiltænkt – tværtimod førte blodbadet til oprør, og allerede året efter mistede kongen herredømmet over Sverige.

Erobringen af Sverige

Da Christian 2. blev dansk-norsk konge i 1513, begyndte han at virkeliggøre sin ambition om at styrke kongemagten og genoprette Kalmarunionen ved at udstrække sit kongedømme til også at omfatte Sverige. Efter flere forsøg på at hævde sin kongeværdighed over for den svenske rigsforstander Sten Sture den Yngre indledte Christian en krig mod Sverige i januar 1520. Under et af slagene blev Sten Sture dræbt, og i forsommeren var Sverige erobret – kun Stockholm manglede. I september overgav byen sig imidlertid mod et løfte om amnesti (straffrihed) for alle kongens modstandere.

Kroningsfest og rettergang

Den 4. november blev Christian 2. højtideligt kronet som konge af Sverige i Stockholms største kirke. De følgende dage blev kroningen fejret på Stockholms Slot af alle de indbudte gæster, som hovedsagelig bestod af den svenske elite. Efter tre døgns fejring blev alle de festglade gæster kaldt ind i den store sal, hvorefter kongens soldater smækkede slottets porte i. Ærkebiskop Gustav Trolle fremlagde et anklageskrift, som beskyldte en række personer for at være "åbenbare kættere". Den unionsvenlige Gustav Trolle var tidligere blevet fængslet af rigsforstanderen Sten Sture, og nu ønskede Gustav Trolle oprejsning. Anklagen for kætteri gav kong Christian mulighed for at omgå sit løfte om amnesti, idet kættere skulle straffes uanset hvad. De anklagede blev fundet skyldige af en nedsat gruppe dommere med Gustav Trolle i spidsen. Straffen for kætteri var døden.

Blodbadet

Den 8. november begyndte henrettelserne af de dømte. Kongens soldater stod opstillet omkring Stortorvet, hvor der var rejst en galge og flere skafotter. De første, der blev halshugget, var to biskopper, hvorefter flere adelige rigsråder og andre adelsmænd mistede hovedet. En stor del af de førende borgere i Stockholm blev ligeledes ført til Stortorvet og henrettet. Ligene lå i dynger, og ifølge et vidne løb blodet i rendestenen ned ad gaden fra det højtbeliggende torv.

Om morgen den 9. november fortsatte blodbadet, og nu var turen kommet til de henrettede personers medhjælpere og tjenestefolk. Ifølge chefbødlen blev i alt 82 mennesker henrettet i løbet af de to dage, som blodbadet varede. Man må gå ud fra, at chefbødlen kendte det præcise tal, idet han bogstavelig talt fik løn per hoved. Dagen efter blev alle ligene transporteret væk og brændt, heriblandt Sten Stures lig, som var blevet gravet op til lejigheden. De makabre begivenheder blev

¹ http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/det-stockholmske-blodbad-1520/?no_cache=1&cHash=ea74030a438f301b126106da1a5139fb

afsluttet ved, at Christian 2. endnu engang indbød til fest. Denne gang skulle den foregå på rådhuset ved Stortorvet – det sted, hvor massakren havde fundet sted, og ligene havde ligget i dynger få timer for inden.

Kort efter sørgede kongen for at få taget livet af nogle af sine modstandere, som opholdt sig i Finland (som frem til 1809 hørte til Sverige). Siden påbegyndte Christian 2. den for svenske konger traditionelle hyldningsrejse rundt i landet, og under denne rejse blev endnu en række tidligere modstandere af Christian 2. henrettet.

Blodbadets følger

Hvis Christian havde forventet, at henrettelserne ville afskrække svenskerne fra fremtidig modstand, tog han gruelig fejl. Tværtimod blev Det Stockholmske Blodbad i 1520 anvendt som et propagandavåben af den svenske oprørsleder Gustav Vasa. Allerede året efter var det slut med Christians herredømme over Sverige, og i 1523 lod Gustav Vasa sig udråbe som konge af Sverige.

Stockholms overgivelse til Christian 2. Til venstre aflægger kongen ed på overenskomsten. Til højre hyldes kongen. Fra Danmarks Riges Historie (1896-1907).

Kroningsfesten med turnering. Ærkebiskop Gustav Trolles rådslagning med kongen. De anklagede føres bort. Fra Danmarks Riges Historie (1896-1907).

Biskop Vincens halshugges. Kroppene køres til Södermalm. I baggrunden åbnes Sten Stures grav. Fra Danmarks Riges Historie (1896-1907).

Ligene brændes på Södermalm. Fra Danmarks Riges Historie (1896-1907).